

відсутність культури виплати дивідендів лякає інвесторів і викриває ментальність українських емітентів, які, залучаючи гроші за допомогою ІРО, не завжди усвідомлюють свої нові зобов'язання перед інвесторами.

Отже, до початку 2010 року ряд українських компаній не тільки зашкодили власній репутації, але й створили негативний фон для своїх колег з України. Винятком є лише Варшавська фондова біржа, де емітенти здебільшого знайшли контакт із інвесторами, а також ті організатори торгівлі, які вже проанонсували, що готові прийняти наші компанії на своїх майданчиках, але ще не зробили цього в масовому порядку – це NYSE Euronext і Hong Kong Exchanges and Clearing Limited.

Незважаючи на досить важкий процес виходу українських компаній на закордонні ринки капіталу та на труднощі з технологіями розкриття інформації, investor-relations, податковим структуруванням бізнесу, експерти вважають, що головні перспективи в українського ринку ще попереду. На ринку існує кілька цільових бізнес-груп, які мають колосальний прихований попит на залучення капіталу через ІРО.

Слід сказати, що основною популярністю серед портфельних інвесторів користуються вітчизняні корпорації аграрного сектора, що, на наш погляд, може стати поштовхом для розвитку вітчизняного ринку капіталу та економіки взагалі.

*О.О. Куришко, аспірант
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ПРИНЦИПИ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

У результаті критичного аналізу підходів до принципів системи фінансового моніторингу встановлено, що в Концепції розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму на 2005-2010 роки, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2005 року № 315-р, визначено такі основні принципи протидії легалізації доходів в коротко- та довгостроковому періодах, а саме: верховенства права, системності, пріоритету захисту прав людини, комплексності, наукової обґрунтованості, орієнтації на кінцевий результат та відповідності потребам часу, активного співробітництва з іноземними державами.

Проте не визначається саме поняття “принцип системи фінансового моніторингу”, а зазначені принципи характеризують необхідні умови розвитку системи фінансового моніторингу в Україні та не мають дефініції. Саме тому виникають проблеми в розумінні та трактуванні принципів розвитку системи фінансового моніторингу, особливо

з актуалізацією їх напрямлення на забезпечення ефективної координації органів фінансового моніторингу, правоохоронних органів, міжнародних установ та організацій у сфері протидії легалізації доходів, що викликає необхідність виділення саме принципів фінансового моніторингу та їх авторського трактування.

На думку автора, принцип фінансового моніторингу – правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації фінансових операцій і при відображенні їх результатів у повідомленнях до органів контролю та нагляду держави. Згідно з авторським баченням до принципів фінансового моніторингу можна віднести:

- принцип економічної ефективності – передбачає необхідність існування позитивного економічного ефекту, тобто перевищення економічних вигід над витратами на організацію процесу фінансового моніторингу;
- принцип розмежування завдань та обов'язків між суб'єктами фінансового моніторингу – передбачає розмежування прав та обов'язків між суб'єктами фінансового моніторингу залежно від рівнів, галузей і напрямків їх діяльності;
- принцип законності – передбачає встановлення основної мети проведення фінансового моніторингу у фінансових установах – запобігання легалізації коштів та фінансуванню тероризму;
- принцип дотримання банківської таємниці – передбачає дотримання банківської таємниці фінансовими установами з обов'язковим розкриттям інформації про клієнта та його операції в разі існування вмотивованої підозри персоналу суб'єкта фінансового моніторингу щодо існування ознак сумнівності фінансової операції;
- принцип оптимальності ризиків суб'єктів фінансового моніторингу – передбачає отримання оптимальних ризиків суб'єктів фінансового моніторингу з одночасним отриманням максимального доходу фінансовими установами;
- принцип інформаційної прозорості – передбачає побудову національних систем фінансового моніторингу з урахуванням провідного світового досвіду фінансового моніторингу, повне та постійне співробітництво з міжнародними організаціями, об'єднаннями та підрозділами фінансової розвідки інших країн, а також обмін інформацією, сучасними технологіями та методами легалізації коштів;
- принцип уникнення конфліктів інтересів – фінансова установа зобов'язана докладати максимальних зусиль для уникнення конфлікту інтересів працівників установи і клієнтів, а також конфлікту інтересів клієнтів установи;

- принцип обов'язковості – впровадження норм щодо проведення заходів фінансового моніторингу, визначених на підставі достовірних даних про об'єкти фінансового моніторингу за звітний період, та встановлення відповідальності суб'єктів фінансового моніторингу за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму;
- принцип рівності, недопущення будь-яких проявів фінансової дискримінації – забезпечення однакового підходу фінансових установ та органів контролю і нагляду до клієнтів (при визначенні обов'язків щодо запобігання та протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму);
- принцип компетенції – встановлення і скасування вимог до проведення обов'язкового фінансового моніторингу, а також порядку організації та проведення фінансового моніторингу, здійснюється відповідно до законодавства про оподаткування лише законодавчими та компетентними державними органами;
- принцип єдиного підходу – забезпечення єдиного підходу до розробки законів щодо запобігання та протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму з обов'язковим визначенням об'єктів, суб'єктів, принципів фінансового моніторингу, періодів обробки, аналізу та звітування про сумнівні фінансові операції, видів і розмірів відповідальності суб'єктів фінансового моніторингу за неповну або несвоєчасну протидію легалізації доходів і фінансуванню тероризму;
- принцип доступності – забезпечення дохідливості норм законодавства щодо запобігання та протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму для клієнтів та суб'єктів фінансового моніторингу.
- принцип взаємності – забезпечення дво- або багатостороннього обміну інформацією між спеціалізованими органами фінансової розвідки та міжнародними інституціями. Даний принцип також враховує складову власної ініціативи, тобто можливості звернення органом фінансової розвідки однієї країни до іншої з власної ініціативи щодо окремих випадків чи підозр проведення легалізації доходів і фінансування тероризму.

Узагальнивши міжнародний досвід у сфері протидії легалізації доходів, слід відмітити, що принципи та задачі фінансового моніторингу варіюються залежно від рівня законодавчої та інформаційної прозорості країни, складу та структури банківської та небанківської систем і органів контролю, рівня розвитку інститутів влади та життя населення. Загально визнаними є тенденції провідного досвіду протидії легалізації

доходів у високорозвинутих країнах, у той час як у країнах, що розвиваються, принципи та задачі фінансового моніторингу є більш декларативними та нормативними, а реальний механізм та системи суб'єктів фінансового моніторингу не забезпечують побудову ефективної системи протидії легалізації злочинних доходів та фінансуванню тероризму. При цьому деякі країни не забезпечують достатній рівень протидії легалізації доходів з метою свого економічного розвитку, оскільки встановлені режими зниженого оподаткування, існування офшорних зон, інформаційна закритість банківської системи сприяють вливанню капіталів в економіки даних країн, у тому числі легалізованих доходів.

Д.А. Лазаренко, С.В. Сиренко,
Славянский государственный педагогический университет

ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ

Использование различных методов в финансовом и налоговом учете приводит к образованию отклонений налогооблагаемой прибыли от отчетной двух типов: постоянных и эпизодических (временных).

При этом возникает проблема, что следует включать в финансовую отчетность только те налоги, которые должны быть уплачены за данный отчетный период (текущий налог на прибыль) или начисленные, исходя из показателя финансовой отчетной прибыли (расходы по налогу на прибыль).

Расходы (доход) по налогу на прибыль – общая сумма расходов (дохода) по налогу на прибыль, состоящая из текущего налога на прибыль с учетом отсроченного налогового обязательства и отсроченного налогового актива.

Текущий налог на прибыль – сумма налога на прибыль, определенная в отчетном периоде в соответствии с налоговым законодательством.

Постоянные отклонения (разница) предусмотрены узаконенными допущениями или ограничениями, а также обусловлены экономическими, политическими или административными соображениями, связанными с расчетами бухгалтерской чистой прибыли.

Постоянная разница – это доход (расход), учтенный в бухгалтерском учете, который никогда не включается в состав расходов (доходов) для целей налогообложения.

Постоянные отклонения влияют только на совокупный налог и не создают ни практических, ни теоретических проблем при распределении налога на прибыль.